

۲-۹- خطای بالشتکی^۱

اشعه‌ی الکترونی در لامپ تصویر در اثر میدان مغناطیسی ایجاد شده توسط یوک‌ها منحرف می‌شود. شدت میدان مغناطیسی در گردن لامپ یکنواخت نیست و در قسمت مرکزی یوک‌ها، قوی‌تر است. شکل ۲-۷۳ توزیع خطوط نیرو را بین دو قطب مغناطیسی سیم پیچ‌های انحراف افقی نشان می‌دهد. از طرفی لامپ تصویر تلویزیون نیز کاملاً تخت و مسطح نیست و اندکی قوس دارد. این عوامل موجب می‌شود تا میزان انحراف اشعه در تمام سطح لامپ تصویر یکسان نباشد و انحراف در نزدیکی قطبین یوک‌ها بیشتر شود. این پدیده باعث می‌شود که اشعه‌ی الکترونی طبق شکل ۲-۷۴ در قسمت وسط صفحه نسبت به قسمت بالا و پایین صفحه دارای طول انحراف کمتری باشد. به این خطا، خطای بالشتکی شرق‌غرب یا East West Pincushion گویند.

شکل ۲-۷۴- خطای شرق-غرب

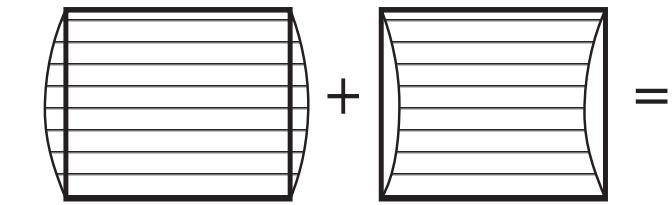
شکل ۲-۷۵- خطای شمال-جنوب

البته این خطا طبق شکل ۲-۷۵ در شمال و جنوب نیز ایجاد می‌شود ولی قوس ایجادشده در بالا و پایین بسیار کم‌تر است. در لامپ تصویرهای امروزی خطای شمال جنوب تقریباً برطرف شده است.

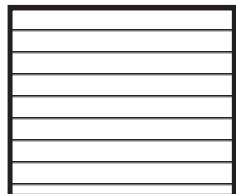
خطای بالشتکی :

خطای شمال - جنوب (N/S)

خطای شرق - غرب (E/W)

الف - انحراف در وسط کم است. ب - انحراف در وسط زیاد شده است.

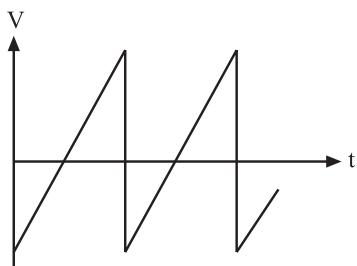

ج - انحراف اشعه در تمام صفحه یکنواخت است.

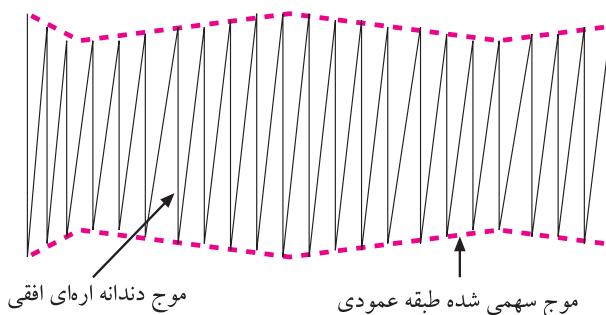
شکل ۲-۷۶

شکل ۲-۷۷ - موج قوسی شکل عمودی

شکل ۲-۷۸ - موج دندانه ارهای افقی

شکل ۲-۷۹ - موج مدوله شده

۱-۹-۲ - تصحیح خطای بالشتکی: برای تصحیح

خطای بالشتکی لازم است مطابق شکل ۲-۷۶ - ب میزان انحراف اشعه را در وسط صفحه افزایش دهن. برای این منظور از مدول کناره های عرضی یا مدول (اوست وست^۱) استفاده می کنند. در این مدول ابتدا موج دندانه ارهای 5° هرتز عمودی را در مداری تغییر شکل می دهند و به صورت قوسی شکل یا سهمی درمی آورند. شکل ۲-۷۷ موج قوسی شکل را نشان می دهد.

شکل ۲-۷۷ موج قوسی شکل را نشان می دهد.

۲-۷۸ - سپس جریان دندانه ارهای افقی را که مانند شکل

است، با این موج سهمی شکل، مدوله می کنند. موج مدوله شده به صورت شکل ۲-۷۹ درمی آید.

موج حاصله به سیم پیچ های انحراف افقی اعمال می شود.

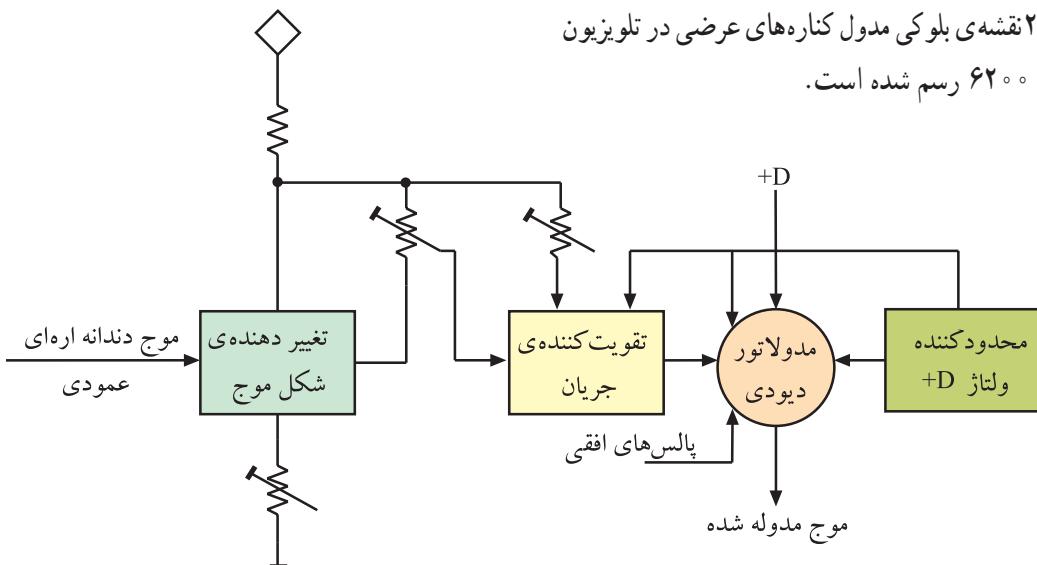
میدان حاصله این موج سبب می شود که اشعه از بالا به سمت وسط صفحه تصویر به تدریج انحراف بیشتری پیدا کند و از وسط صفحه تا پایین صفحه انحراف به تدریج کاهش یابد. بدین ترتیب در تمام سطح صفحه انحراف اشعه به صورت یکسان و یکنواخت درمی آید.

۱- Ost west=East - west شرق - غرب و معادل انگلیسی آن East

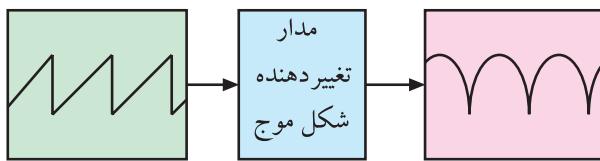
Ost کلمه‌ی آلمانی است و معادل انگلیسی آن East

۲-۹-۲- نقشه‌ی بلوکی مدول کناره‌های عرضی:

در شکل ۲-۸۰- نقشه‌ی بلوکی مدول کناره‌های عرضی در تلویزیون گروندیک مدل ۶۲۰۰ رسم شده است.

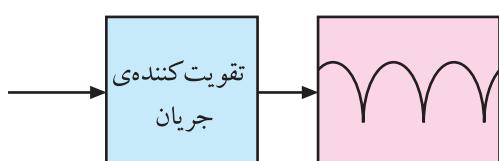
شکل ۲-۸۰- نقشه‌ی بلوکی مدول کناره‌های عرضی

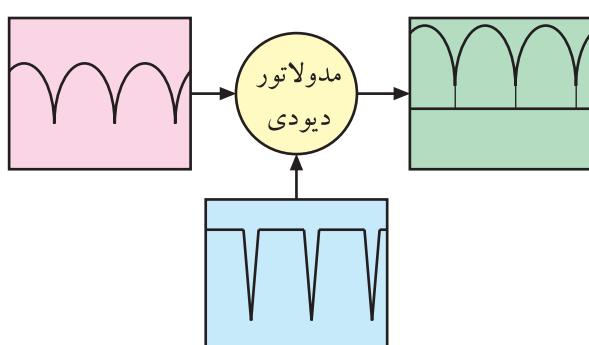
شکل ۲-۸۱- موج ورودی و خروجی تغییر دهنده شکل موج

مدار تغییر دهنده شکل موج، موج ورودی دندانه ارهای با فرکانس ۵ هرتز را به شکل قوسی یا سهمی درمی آورد. شکل ۲-۸۱ موج ورودی و خروجی این مدار را نشان می دهد. جریان قوسی شکل قبل از مدوله شدن با پالس های افقی، باید تقویت جریان شود.

شکل ۲-۸۲- نقشه‌ی بلوکی تقویت کننده جریان را نشان می دهد.

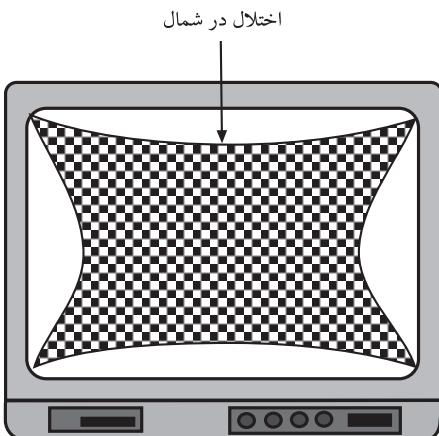

شکل ۲-۸۲- موج خروجی تقویت کننده جریان

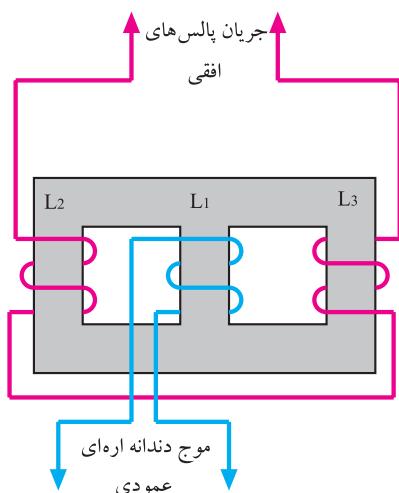
شکل ۲-۸۳- موج های ورودی و خروجی مدولاتور دیودی

در مدولاتور دیودی، جریان قوسی شکل و پالس های افقی مدوله می شوند. شکل ۲-۸۳ موج های ورودی و خروجی مدولاتور را نشان می دهد. موج مدوله شده با اتصال به مدار انحراف افقی، اختلال بالشتکی را در دو کناره ای عرضی جبران می کند. با یکسوزدن پالس های افقی، ولتاژ $+D$ برای تغذیه مدارهای انحراف عمودی نیز فراهم می شود.

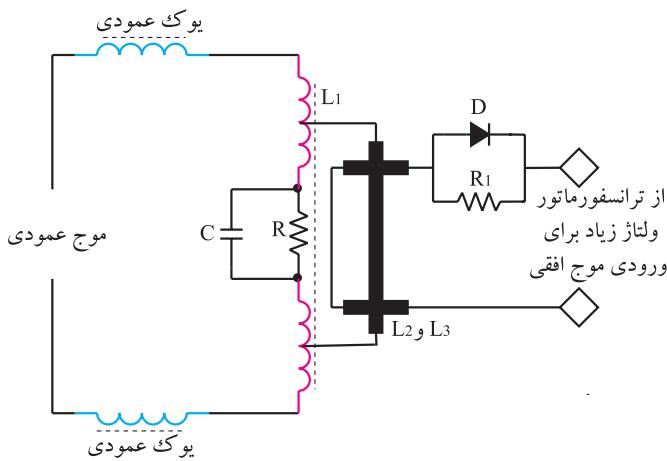
شکل ۲-۸۴— اختلال بالشتکی در شمال—جنوب

۲-۹-۳— **اختلال بالشتکی در شمال و جنوب**
تصویر^۱: اختلال بالشتکی در بالا و پایین تصویر نیز ایجاد می‌شود. شکل ۲-۸۴ این اختلال را نشان می‌دهد.

شکل ۲-۸۵— مدار ترانسفورماتور مبدل

برای اصلاح این عیب، دامنه‌ی جریان انحراف عمودی را به وسیله‌ی موج افقی تغییر می‌دهند. برای جلوگیری از اثر متقابل بین موج عمودی و پالس‌های افقی و نیز برقراری تطبیق امپدانس با مدار انحراف عمودی، از ترانسفورماتور مبدل^۲ استفاده می‌کنند. مدار ترانسفورماتور مبدل در شکل ۲-۸۵ نشان داده شده است.

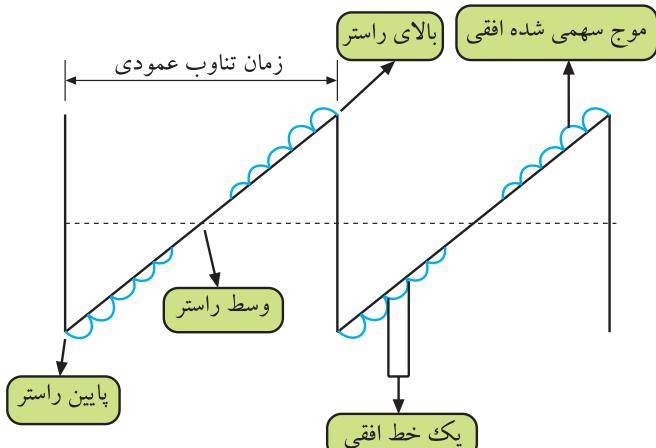

شکل ۲-۸۶— سیم‌پیچ انحراف عمودی همراه با مدار جبران کننده‌ی اختلال بالشتکی بالا و پایین

روی هسته‌ی ترانسفورماتور، سه سیم‌پیچ L_1 و L_2 و L_3 پیچیده شده است.
جهت سیم‌پیچ L_2 و L_3 با هم متفاوت است. این ترانسفورماتور موج افقی را به شکل سهمی در می‌آورد و آن را روی موج دندانه اره‌ای عمودی سوار می‌کند.
مدار سیم‌پیچ انحراف عمودی با جبران کننده‌ی اختلال بالشتکی بالا و پایین در شکل ۲-۸۶ رسم شده است.
هر چه انحراف نیمه‌ی اول اشعه روی صفحه تصویر بیشتر می‌شود اثر جریان L_2 روی L_1 افزایش می‌یابد. در نیمه‌ی دوم،

۱— Noeth south Pincushion

۲— Trans ducer

شکل ۲-۸۷— موج عمودی که روی آن موج سهی شده افقی مدوله شده است.

شکل ۲-۸۸— اسیلوسکوپ

شکل ۲-۸۹— نوع مولتی متر

شکل ۲-۹۰— یک نمونه پtern ژنراتور

اثر سیم پیچ L_1 بر L_3 بیشتر می‌شود. در وسط رستر چون سیم پیچ‌های L_2 و L_3 عکس یکدیگر پیچیده شده‌اند، اثر میدان حاصل از L_2 و L_3 بر L_1 همدیگر را خنثی می‌کنند. بدین ترتیب جریان خطی دندانه ارهای عمودی مشابه شکل ۲-۸۷ مدوله می‌شود و اثر اختلال بالشتکی در شمال و جنوب را برطرف می‌کند.

۱۰-۲- کار عملی

۱-۲-۱- هدف کلی: بررسی عملی مدارهای عمودی و اندازه‌گیری ولتاژها، رسم سیگنال‌ها و تنظیم آن.

۱-۲-۲- خلاصه آزمایش: با توجه به نقشه و شاسی تلویزیون رنگی ابتدا محل قطعات مربوط به نوسان‌ساز و طبقه‌ی خروجی عمودی را شناسایی می‌کنید و سپس به بررسی ولتاژها و سیگنال‌های مربوط به بخش عمودی می‌پردازید. در نهایت نقش پتانسیومترهای بخش عمودی را عملأً بررسی می‌کنید.

۱-۲-۳- وسایل و تجهیزات مورد نیاز:

- اسیلوسکوپ مشابه شکل ۲-۸۸ یک دستگاه
- تلویزیون رنگی گروندیک یک دستگاه
- گسترده تلویزیون رنگی یک دستگاه
- نقشه تلویزیون رنگی یک نسخه
- مولتی متر مانند شکل ۲-۸۹ یک دستگاه
- پtern ژنراتور مانند شکل ۲-۹۰ یک دستگاه
- تجهیزات عمومی کارگاه الکترونیک نظیر: هویه، قلع کش، قلع، سیم چین، پیچ گوشتی و ... (شکل ۲-۹۱)

شکل ۹۱-۲- برخی ابزار کارگاه الکترونیک

۴-۱۰- نکات ایمنی

قبل از شروع کار، نکات ایمنی ارائه شده در ردیف ۴-۱۲-۱ را مورد مورود و بررسی قرار دهید و در هنگام اجرای کار عملی، به کار ببرید.

زمان اجرا: ۱/۳۰ ساعت

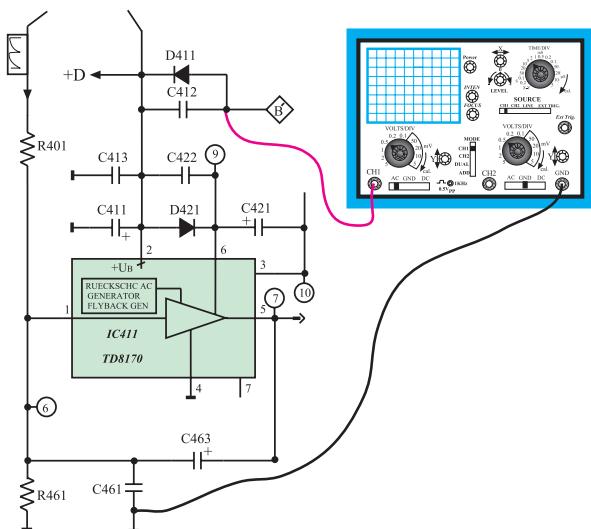
۵-۱۰- کار عملی شماره‌ی ۱: نقشه‌خوانی

با توجه به نقشه و شاسی تلویزیون رنگی گروندیک مدل cuc جای قطعات خواسته شده در جدول ۲-۱ را به دقت شناسایی کنید و سپس به کامل کردن جدول بپردازید.

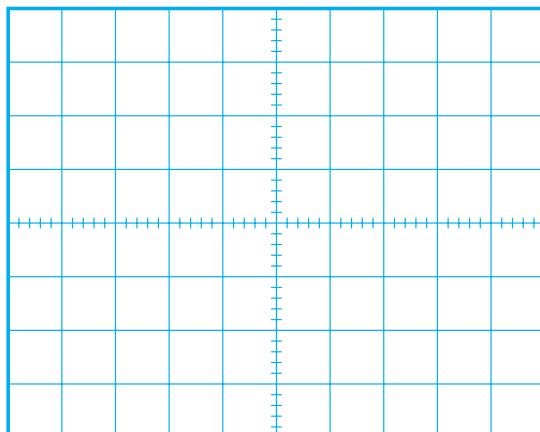
جدول ۲-۱

شماره‌ی ردیف	نام قطعه یا قطعات	شماره‌ی فنی قطعه
۱	آی سی ۲۲۶°	
۲	حازن تعیین فرکانس نوسان‌ساز عمودی	
۳	آی سی تقویت خروجی عمودی	
۴	دیود یک‌سوساز تغذیه‌ی خروجی عمودی	
۵	حازن صافی یک‌سوساز عمودی	
۶	دیود تهیه‌ی ولتاژ ژنراتور برگشتی	
۷	حازن صافی ولتاژ ژنراتور برگشتی	
۸	یوک عمودی	
۹	مقاومت دمپر	
۱۰	حازن کوبیل کننده‌ی یوک به زمین	
۱۱	پتانسیومتر تنظیم ارتفاع	
۱۲	پتانسیومتر تنظیم خطی نمودن	
۱۳	پتانسیومتر موقعیت عمودی تصویر	

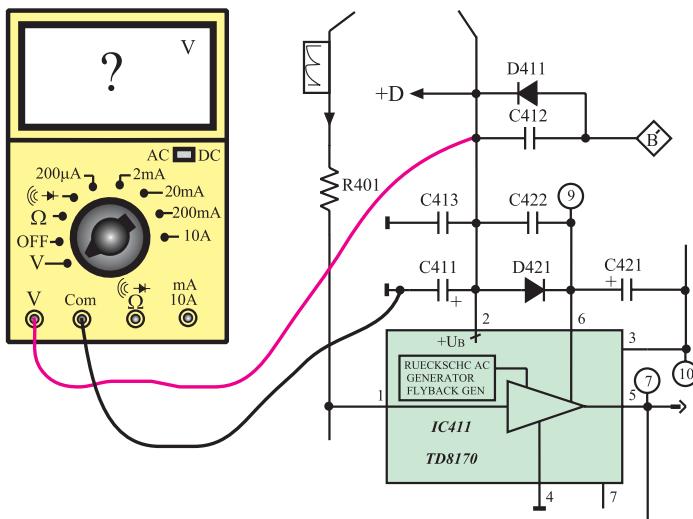
زمان اجرا: ۱ ساعت

شکل ۲-۹۲- اتصال اسکوپ به نقطه B'

شکل ۲-۹۳- شکل موج نقطه B'

شکل ۲-۹۴- اتصال ولتمتر برای اندازه‌گیری ولتاژ +D

۶-۱۰- کار عملی شماره ۲: اندازه‌گیری ولتاژ

تغذیه‌ی D+ و رسم سیگنال‌ها

- تلویزیون را روشن کنید و آن را روی کانال با برنامه تنظیم کنید.

- اسیلوسکوپ را مطابق شکل ۲-۹۲ به نقطه‌ی B' وصل کنید.

- اسیلوسکوپ را تنظیم کنید و شکل موج نقطه‌ی B' را روی صفحه‌ی آن ظاهر کنید.

- شکل موج نقطه‌ی B' را با مقیاس مناسب در شکل ۲-۹۳ رسم کنید. دامنه‌ی پیک تا پیک، پریود و فرکانس شکل موج نقطه‌ی B' را اندازه‌بگیرید و یادداشت کنید.

= دامنه‌ی پیک تا پیک	ولت
----------------------	-----

T = پریود	ثانیه
-----------	-------

f = فرکانس	هرتز
------------	------

- ولت‌متر را مطابق شکل ۲-۹۴ به دو سر خازن صافی C₄₁₁ وصل کنید. ولتاژ دو سر خازن صافی را اندازه‌بگیرید و مقدار آن را بنویسید.

V _{+D} =	ولت
-------------------	-----

زمان اجرا: ۱/۳۰ ساعت

۷-۱۰-۲- کار عملی شماره ۳: بررسی شکل موج

ورودی و خروجی آی سی ۴۱۱

• تلویزیون را روشن کنید و آن را روی کانال با برنامه

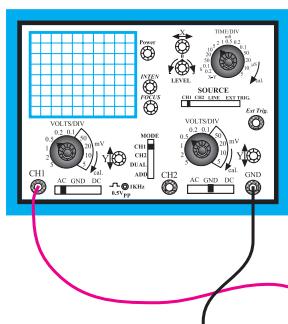
تنظیم کنید.

• اسیلوسکوپ را مطابق شکل ۲-۹۵ به پایه‌ی ۱

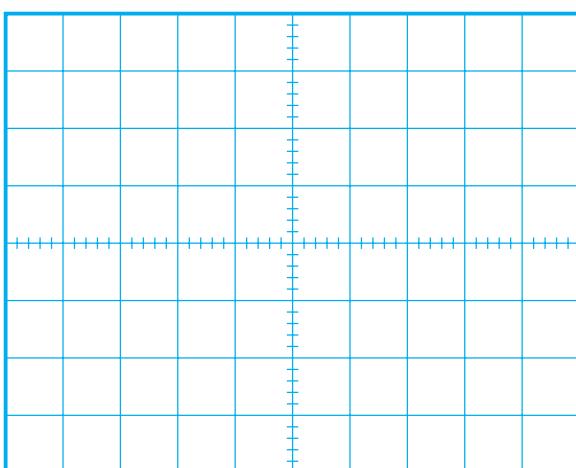
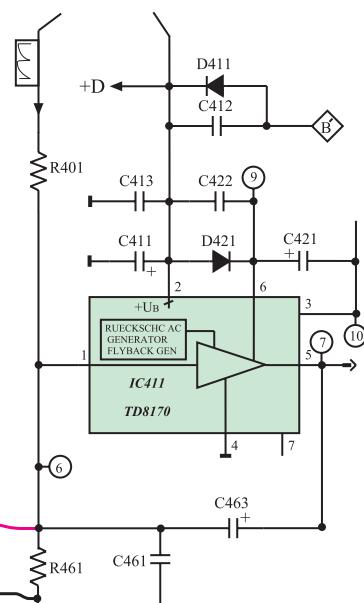
آی سی ۴۱۱ وصل کنید.

• اسیلوسکوپ را طوری تنظیم کنید که موج ورودی

آی سی روی صفحه‌ی آن ظاهر شود و قابل اندازه‌گیری باشد.

شکل ۲-۹۵- اتصال اسکوپ به ورودی آی سی ۴۱۱

شکل ۲-۹۶- شکل موج ورودی آی سی ۴۱۱

• موج ورودی را در شکل ۲-۹۶ با مقیاس مناسب رسم

کنید.

• دامنه‌ی پیک تا پیک، پریود و فرکانس موج را اندازه

بگیرید و یادداشت کنید.

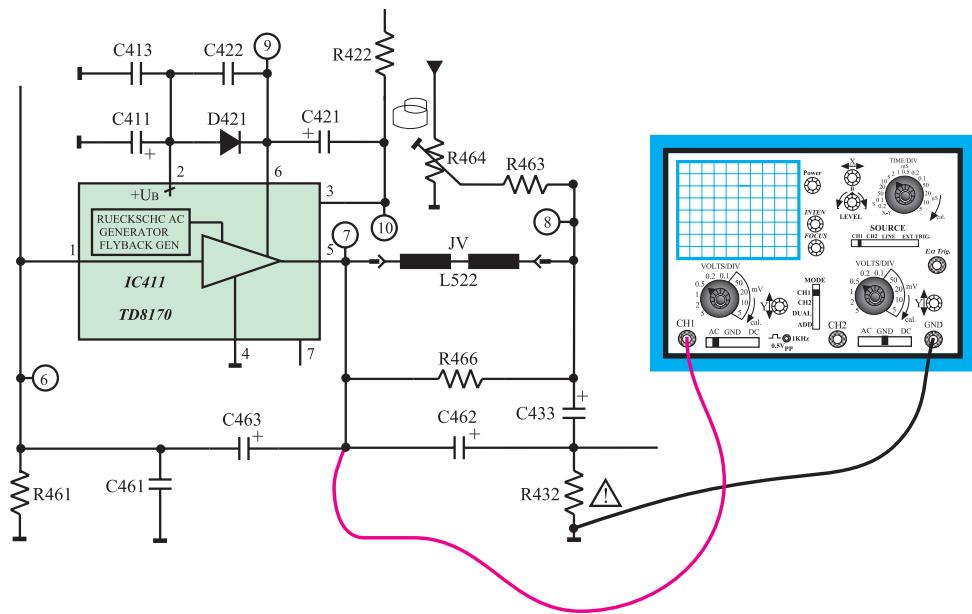
ولت = دامنه‌ی پیک تا پیک

T = پریود ثانیه

f = فرکانس هرتز

● اسیلوسکوپ را مطابق شکل ۲-۹۷ به پایه‌ی ۵

آی‌سی ۴۱۱ وصل کنید.

شکل ۲-۹۷- اتصال اسکوپ به خروجی آی‌سی ۴۱۱

● اسیلوسکوپ را طوری تنظیم کنید که شکل موج مناسب

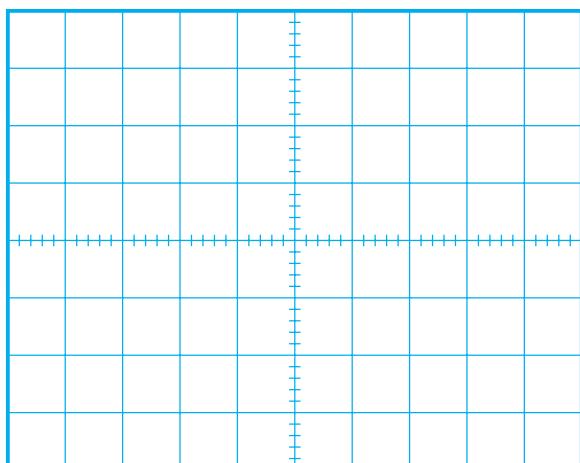
روی صفحه‌ی آن ظاهر شود.

● شکل موج خروجی آی‌سی را با مقیاس صحیح در

شکل ۲-۹۸ رسم کنید.

● دامنه‌ی پیک تا پیک، پریود و فرکانس موج را اندازه

بگیرید و یادداشت کنید.

شکل ۲-۹۸- موج خروجی آی‌سی

= دامنه‌ی پیک تا پیک

ولت

ثانیه = پریود T

ثانیه

هر تر = فرکانس f

پاسخ:

● آیا دامنه‌ی موج، تقویت شده است؟

پاسخ:

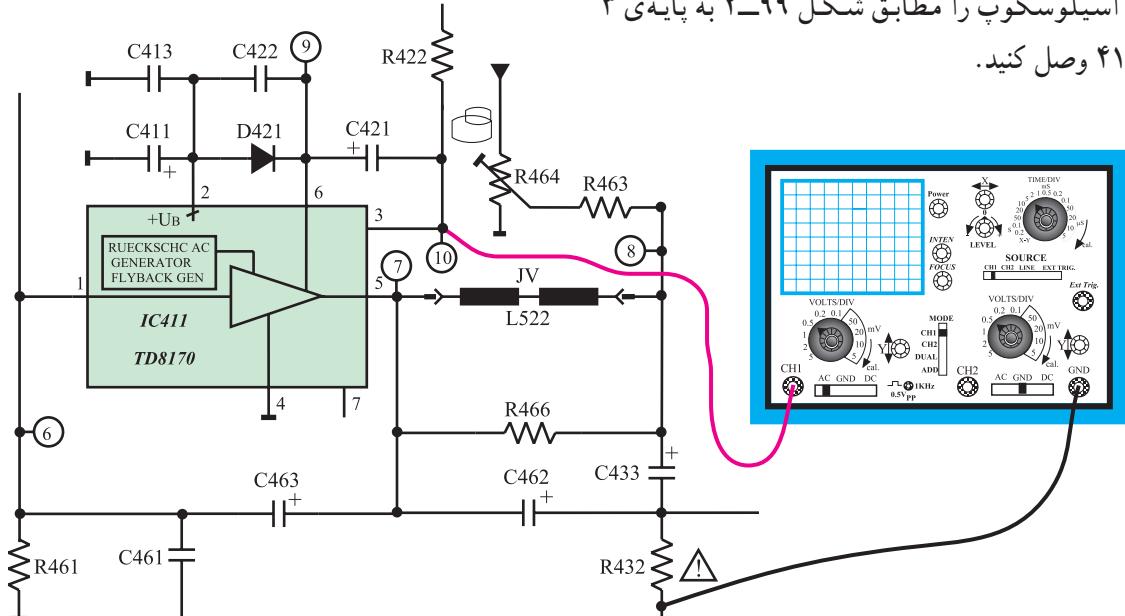
- آیا شکل موج ورودی و خروجی از نظر ظاهری تفاوت دارند؟ توضیح دهید.

زمان اجرا: ۱ ساعت

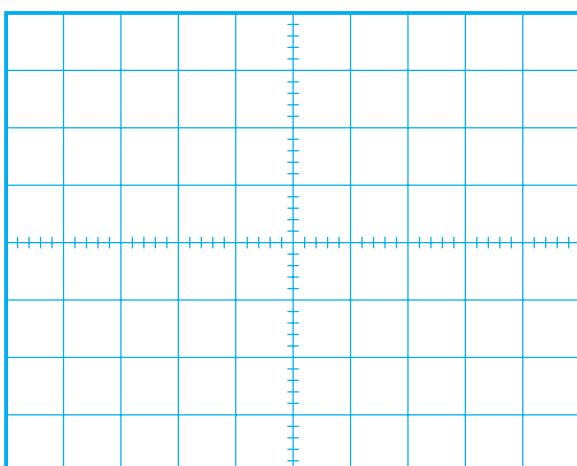
۲-۱۰-۸ کار عملی شماره ۴؛ بررسی پالس‌های

- ایجاد شده از ژنراتور برگشتی تلویزیون را روشن کنید و آن را روی کانال با برنامه تنظیم کنید.

- اسیلوسکوپ را مطابق شکل ۲-۹۹ به پایه‌ی ۳ آی‌سی ۴۱۱ وصل کنید.

شکل ۲-۹۹- اتصال به پایه‌ی ۳ آی‌سی ۴۱۱

شکل ۲-۱۰۰- شکل موج پایه‌ی ۳ آی‌سی

- اسیلوسکوپ را طوری تنظیم کنید که شکل موج مناسب روی صفحه‌ی آن ظاهر شود.
- شکل موج پایه‌ی ۳ آی‌سی را در شکل ۲-۱۰۰ با مقیاس مناسب رسم کنید.
- دامنه‌ی پیک تا پیک، پریود و فرکانس موج را اندازه بگیرید و یادداشت کنید.

توضیح:

= دامنه‌ی پیک تا پیک

ولت

$T =$ پریود

ثانیه

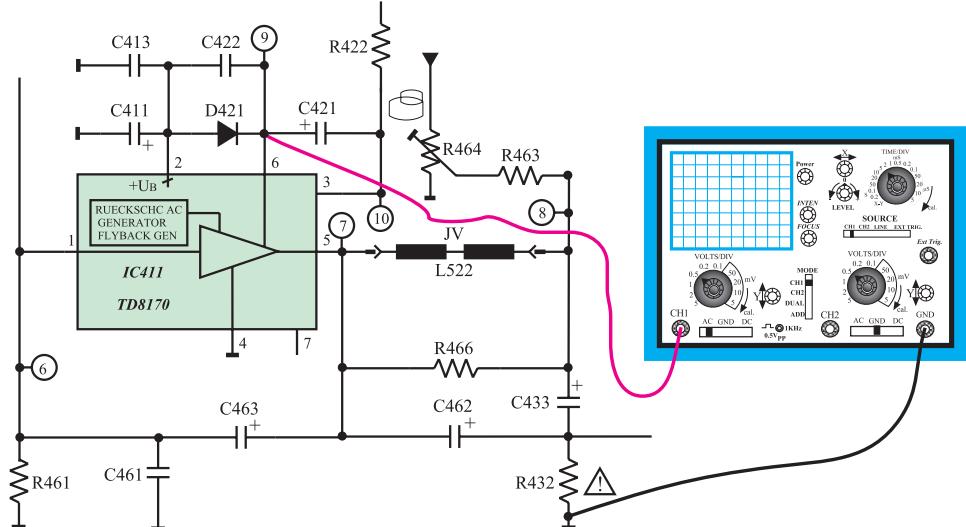
$f =$ فرکانس

هرتز

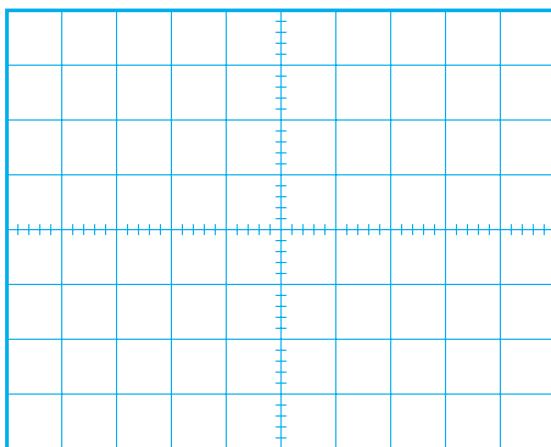
- از این موج چه استفاده‌ای می‌شود؟ شرح دهید. این موج به کجا اعمال می‌شود؟

پاسخ:

- اسیلوسکوپ را از پایه‌ی ۳ آی‌سی جدا کنید و آن را مطابق شکل ۱-۲-۱ به پایه‌ی ۶ آی‌سی وصل کنید.

شکل ۱-۲-۱-۱- اتصال اسکوپ به پایه‌ی ۶ آی‌سی

شکل ۱-۲-۲- شکل موج پایه‌ی ۶ آی‌سی

- اسیلوسکوپ را طوری تنظیم کنید که شکل موج مناسب روی صفحه‌ی آن ظاهر شود.
- شکل موج پایه‌ی ۶ آی‌سی را با مقیاس صحیح در شکل ۲-۱-۲ رسم کنید.

= دامنه‌ی پیک تا پیک

ولت

- دامنه‌ی پیک تا پیک، بریود و فرکانس موج پایه‌ی آی‌سی را اندازه بگیرید و یادداشت کنید.

بریود $T =$

ثانیه

فرکانس $f =$

هرتز

زمان اجرا: ۱ ساعت

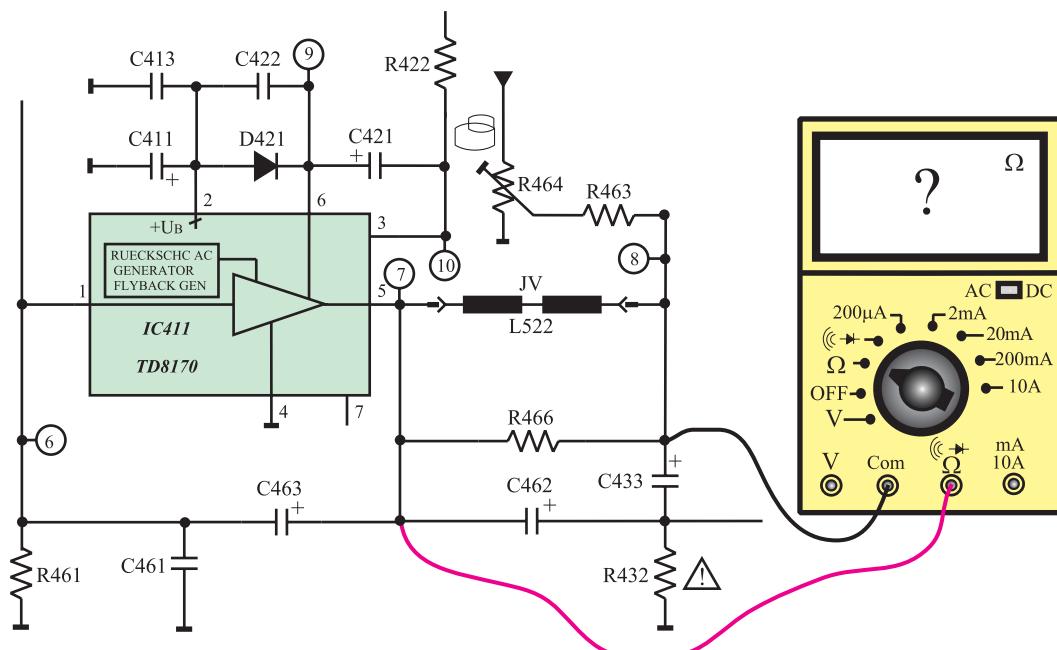
۹-۱۰-۲- کار عملی شماره‌ی ۵: بررسی سیم‌پیچ انحراف عمودی

- تلویزیون را خاموش کنید و دوشاخه‌ی آن را از بیز بر ق بکشید.

● قاب پشت تلویزیون را باز کنید.

- سیم‌پیچ‌های انحراف عمودی و سرسیم‌ها را شناسایی کنید.

- اهم‌متر را مطابق شکل ۳-۱۰-۲ به دو سرسیم‌پیچ انحراف عمودی وصل کنید.

شکل ۱۰-۳- اتصال اهم‌متر به دو سرسیم‌پیچ انحراف عمودی

$$R = \text{سیم پیچ عمودی}$$

اهم

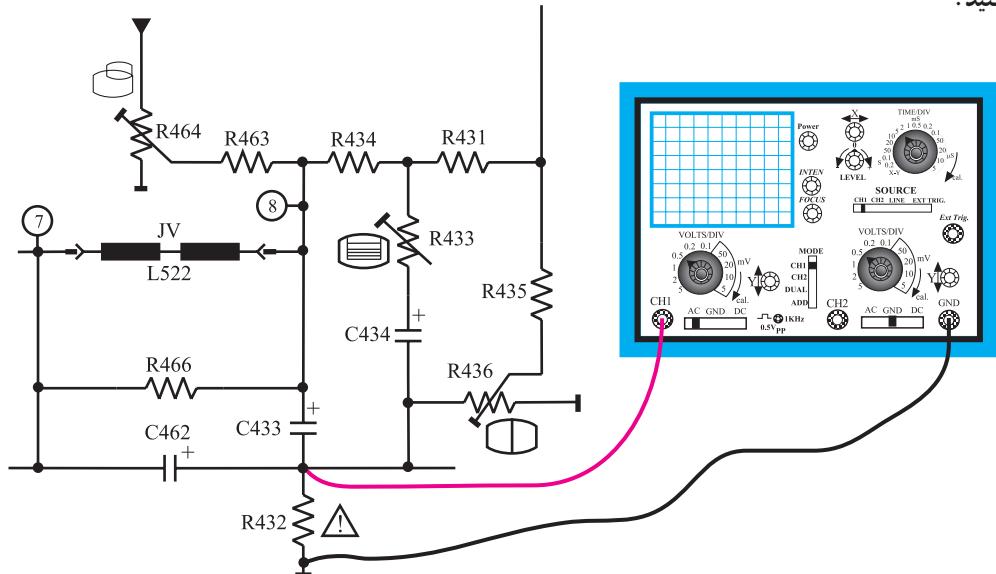
- مقاومت اهمی سیم پیچ انحراف عمودی را اندازه بگیرید و یادداشت کنید.

● اهم متر را از مدار خارج کنید.

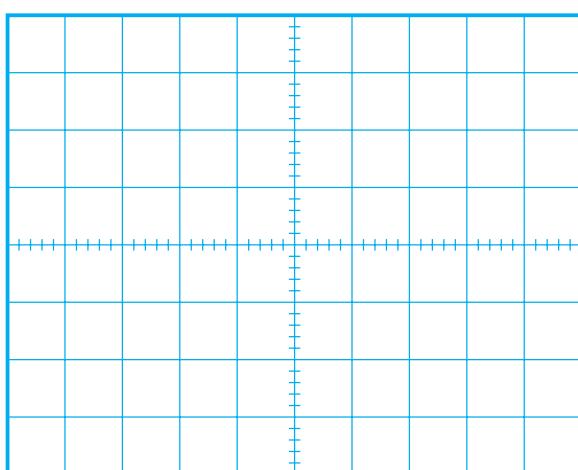
- دوشاخه‌ی تلویزیون را به پریز برق وصل کنید، و تلویزیون را روشن کنید و روی کانال با برنامه تنظیم کنید.

- اسیلوسکوپ را مطابق شکل ۴-۲ به دو سر مقاومت

R۴۳۲ وصل کنید.

شکل ۴-۲-۱-۰۴- اتصال اسکوپ به مقاومت R۴۳۲

شکل ۵-۲-۱-۰۵- شکل موج مقاومت R۴۳۲

- اسیلوسکوپ را طوری تنظیم کنید که شکل موج مناسب روی صفحه‌ی آن ظاهر شود.
- شکل موج را در شکل ۵-۲-۱ با مقیاس صحیح رسم کنید.

- دامنه‌ی پیک تا پیک، پریود و فرکانس موج را اندازه بگیرید و یادداشت کنید.

$$\text{دامنه‌ی پیک تا پیک} = \text{ولت}$$

$$T = \text{پریود} \quad \text{ثانیه}$$

$$f = \text{فرکانس} \quad \text{هر تر}$$

- از موج دو سر مقاومت R۴۳۲ چه استفاده‌ای می‌کنند؟ توضیح دهید.

پاسخ:

زمان اجرا: ۲ ساعت

۱۰-۲-۱- کار عملی شماره ۶: بررسی کار

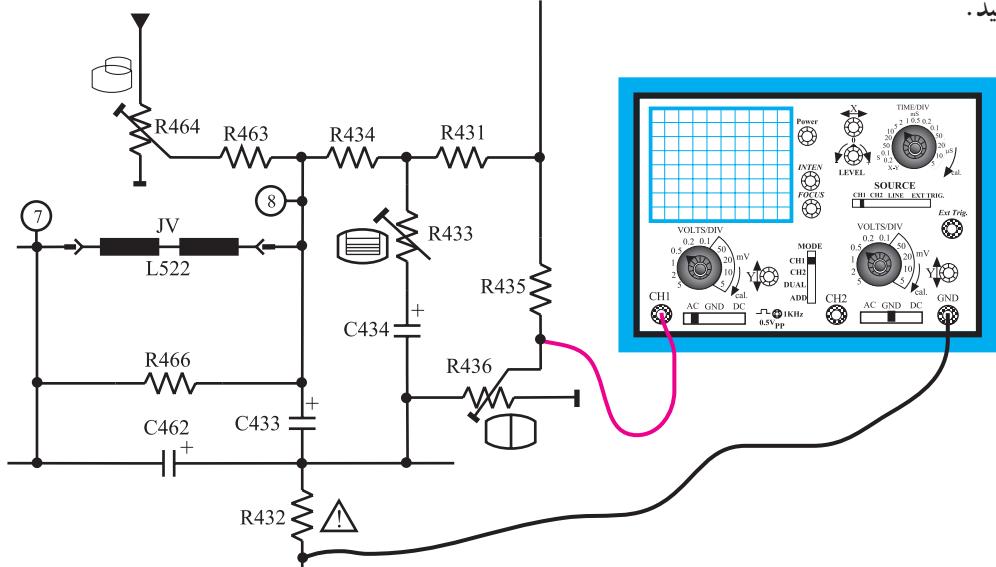
پتانسیومترهای تنظیم کننده در بخش عمودی

- تلویزیون را روشن کنید و آن را روی کانال با برنامه

تنظیم کنید.

- اسیلوسکوپ را مطابق شکل ۱۰-۲ به یک سر مقاومت

R۴۳۶ وصل کنید.

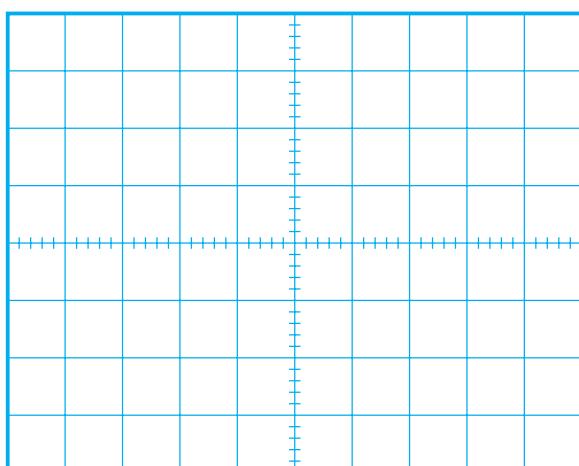
شکل ۱۰-۶- اتصال اسکوپ به سر متغیر مقاومت R۴۳۶

- اسیلوسکوپ را به درستی تنظیم کنید تا شکل موج

مناسب روی صفحه آن ظاهر شود.

- موج روی صفحه ای اسیلوسکوپ را با مقیاس صحیح

در شکل ۱۰-۷ رسم کنید دامنه‌ی پیک تا پیک، پریود و فرکانس
موج را اندازه بگیرید و یادداشت کنید.

شکل ۱۰-۷- شکل موج سر متغیر مقاومت R۴۳۶

= دامنه‌ی پیک تا پیک

ولت

$T =$

ثانیه

$f =$ فرکانس

هرتز

- سر متغیر پتانسیومتر R۴۳۶ را تغییر دهید. در شکل

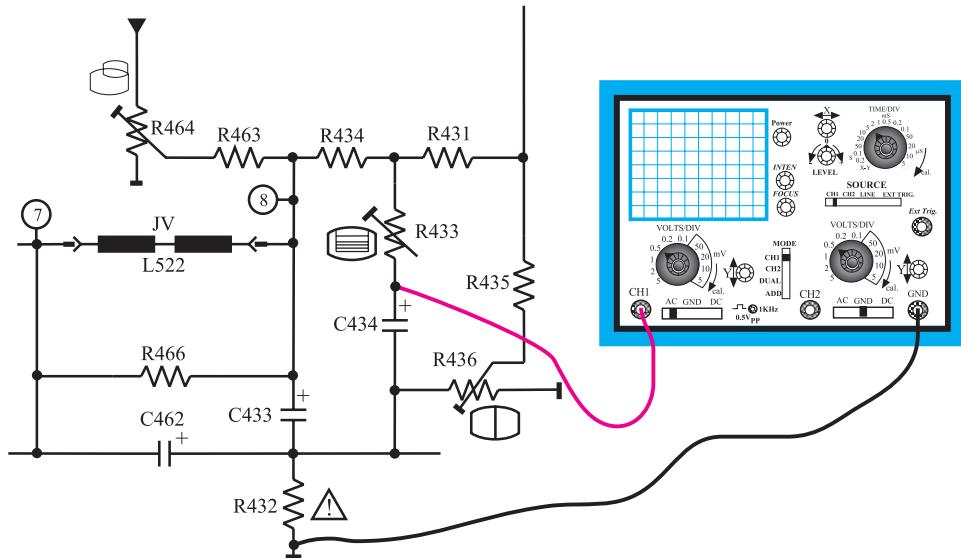
موج چه تغییری حاصل می‌شود؟ شرح دهید.

پاسخ:

توضیح:

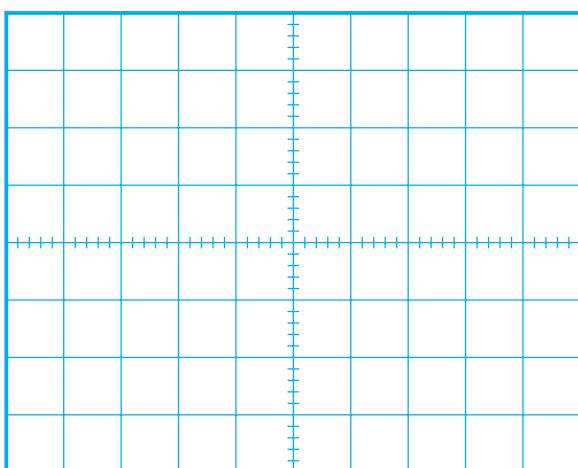
● به تصویر روی صفحه‌ی تلویزیون توجه کنید. تغییر پتانسیومتر چه تأثیری روی تصویر تلویزیون دارد؟ شرح دهید.

● بار دیگر اسیلوسکوپ را مطابق شکل ۲-۱۰۸ به جوشن مثبت خازن C۴۳۴ وصل کنید و آن را طوری تنظیم کنید که شکل موج مناسب روی صفحه‌ی آن ظاهر شود.

شکل ۲-۱۰۸—اتصال اسکوپ به جوشن مثبت خازن C۴۳۴

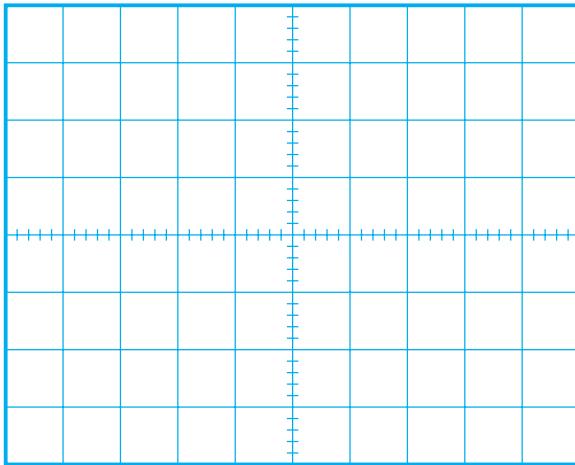
● سر متغیر پتانسیومتر R۴۳۳ را تغییر دهید و به شکل موج روی صفحه‌ی اسیلوسکوپ توجه کنید. در شکل موج چه تغییری حاصل می‌شود؟ شرح دهید.

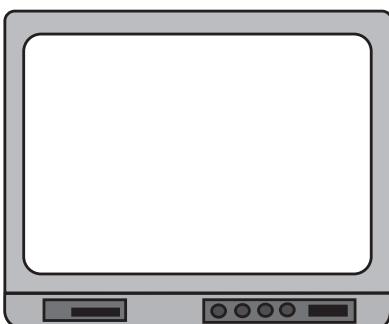
شکل ۲-۱۰۹—مقدار پتانسیومتر کمترین مقدار

پاسخ:

● در حالتی که پتانسیومتر روی کمترین و بیشترین مقدار قرار دارد شکل موج روی صفحه‌ی اسیلوسکوپ را با مقیاس صحیح در شکل ۲-۱۱۰ و شکل ۲-۱۱۱ رسم کنید.

شکل ۲-۱۱۰- مقدار پتانسیومتر بیشترین مقدار

شکل ۲-۱۱۱- شکل تغییریافته‌ی تصویر تلویزیون

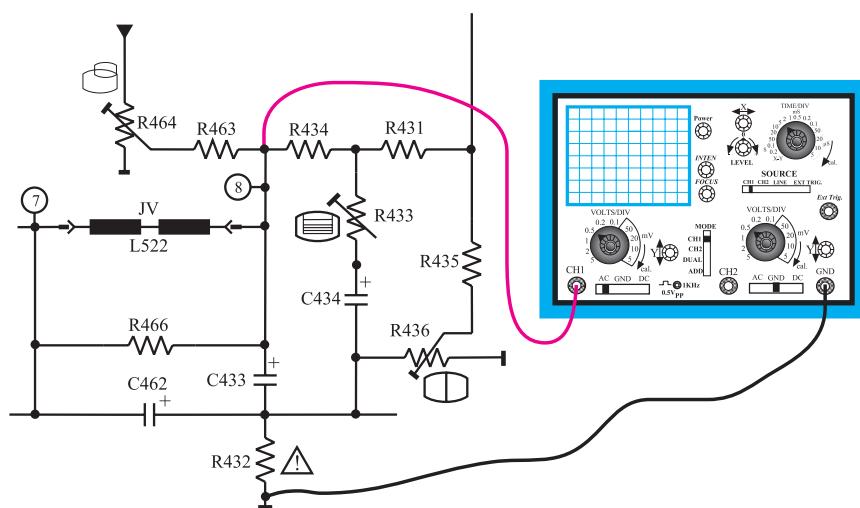
- با تغییر سر مقاومت پتانسیومتر به تصویر روی صفحه تلویزیون توجه کنید. در شکل تصویر چه تغییری حاصل می‌شود؟
شرح دهید.

پاسخ:

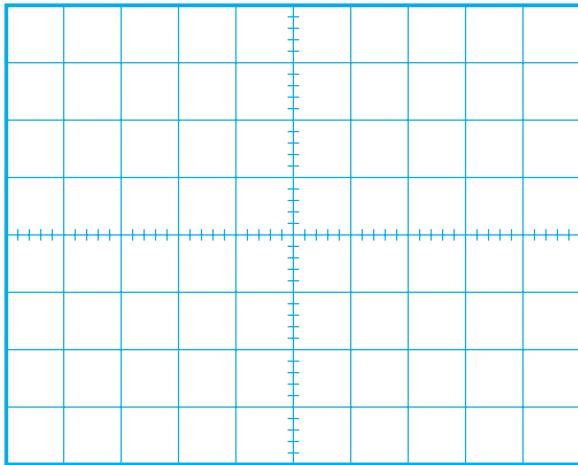
- شکل تغییریافته‌ی تصویر را در شکل ۲-۱۱۱ رسم کنید.
پتانسیومتر R۴۳۳ چه عملی انجام می‌دهد؟ توضیح دهید.

توضیح:

- پتانسیومتر R۴۳۳ را تنظیم کنید تا تصویر روی صفحه تلویزیون به صورت طبیعی درآید.
بار دیگر اسیلوسکوپ را مطابق شکل ۲-۱۱۲ به یک سر مقاومت R۴۶۳ وصل کنید.

شکل ۲-۱۱۲- اتصال اسکوپ به یک سر مقاومت R۴۶۳

شکل ۱۱۳- شکل موج روی صفحه اسکوپ

= مقدار DC موج

ولت

- اسیلوسکوپ را به درستی تنظیم کنید تا شکل موج روی صفحه‌ی آن ظاهر شود.

- شکل موج روی صفحه‌ی اسیلوسکوپ را با مقیاس صحیح در شکل ۱۱۳-۲ رسم کنید.

- دامنه‌ی پیک تا پیک، پریود و فرکانس موج را اندازه بگیرید و یادداشت کنید.

= دامنه‌ی پیک تا پیک

ولت

$T =$ پریود

ثانیه

$f =$ فرکانس

هر تر

- اسیلوسکوپ را در وضعیت DC قرار دهید. مقدار DC موج را اندازه بگیرید و یادداشت کنید.

پاسخ:

توضیح:

نتایج:

- به شکل تصویر بر روی صفحه‌ی تلویزیون توجه کنید. تغییر سر متغیر پتانسیومتر چه تأثیری روی تصویر تلویزیون دارد؟

● پتانسیومتر R۴۶۴ چه عملی انجام می دهد؟

پاسخ:

● نتایج به دست آمده از آزمایش‌ها را بنویسید.

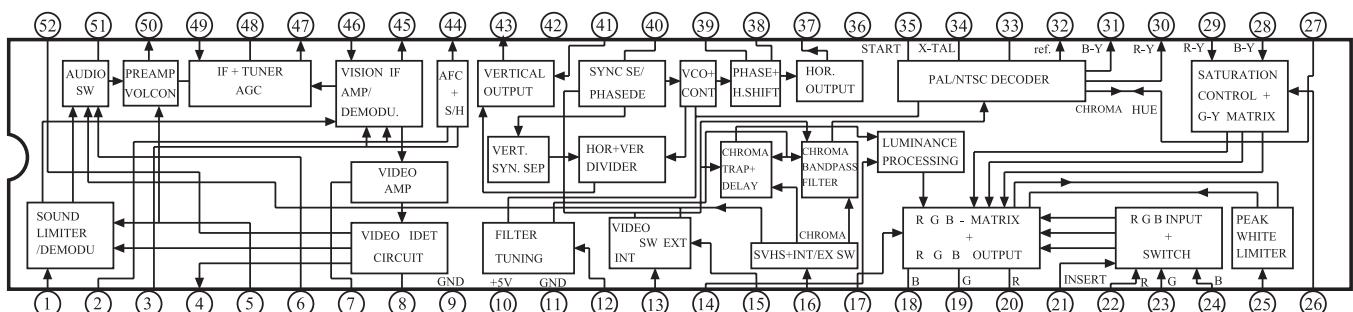
- پتانسیومتر R۴۶۴ را تنظیم کنید تا تصویر روی صفحه‌ی تلویزیون به صورت طبیعی درآید.

۱۱-۲- خودآزمایی

۱۱-۲- در صورت داشتن وقت اضافی با توجه به شکل ۱۱-۲ به پرسش‌های زیر پاسخ دهید.

الف - بلوک‌های مربوط به عملکرد بخش عمودی تلویزیون در داخل آی‌سی را شناسایی کنید.

ب - پایه‌های آی‌سی را که در ارتباط با بلوک‌های بخش عمودی هستند مشخص کنید.

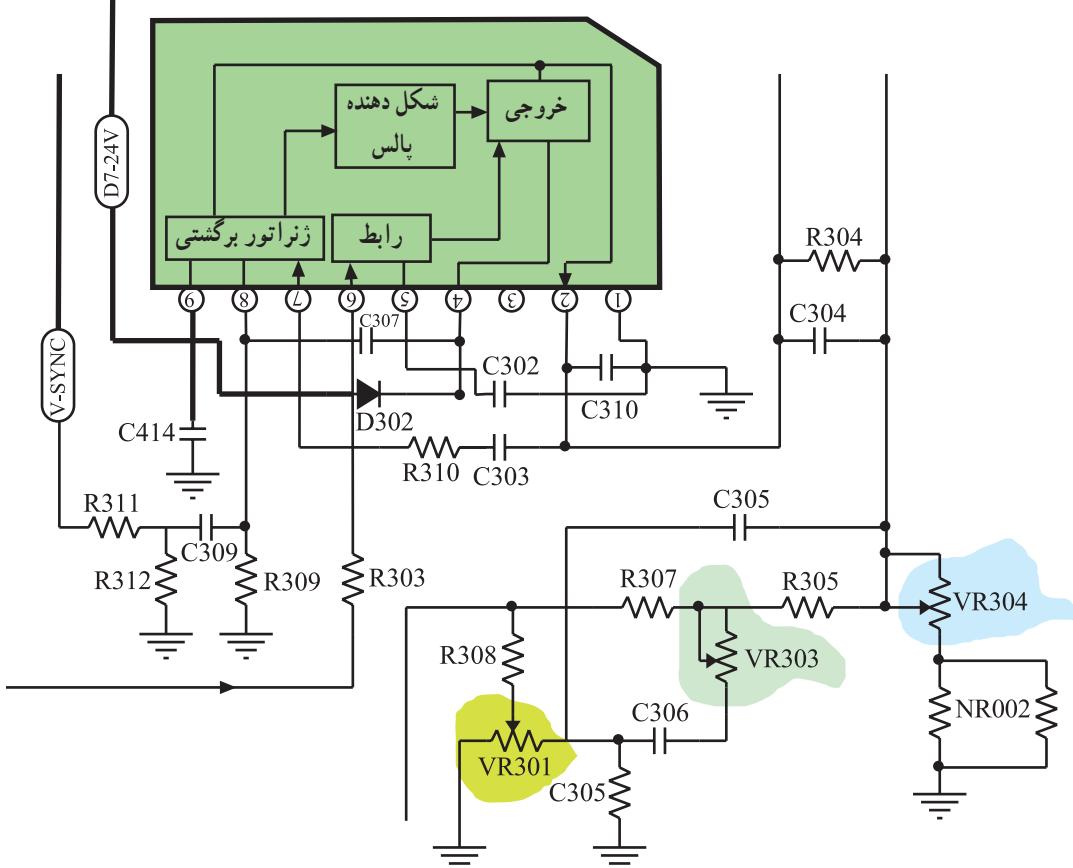

شکل ۱۱-۲- آی‌سی

۱۱-۲- با توجه به شکل ۱۱-۲ که آی‌سی تقویت خروجی عمودی تلویزیون شهاب مدل ۳۰۴-۲

را نشان می‌دهد به پرسش‌های صفحه‌ی بعد پاسخ دهید.

IC301 AN5512/KA2131

شکل ۱۱-۲- طبقه‌ی تقویت خروجی عمودی

الف – پالس‌های همزمانی عمودی به کدام پایه‌ی آی‌اسی اعمال می‌شود؟

پاسخ:

ب – سیگنال تولیدشده توسط نوسان‌ساز عمودی در آی‌سی ۱۰۱، کدام پایه‌ی آی‌سی ۳۰۱ را تغذیه می‌کند؟

پاسخ:

ج – پالس‌های تقویت‌شده‌ی عمودی از کدام پایه‌ی آی‌سی ۳۰۱ خارج می‌شود؟

پاسخ:

د – پتانسیومترهای موجود در بخش خروجی عمودی را شناسایی کنید و شماره‌ی هر پتانسیومتر را بنویسید.

پاسخ:

کار پتانسیومترها:

ه – کار هر پتانسیومتر را با اختصار بنویسید.

۱۲-۲- آزمون پایانی (۲)

۱۲-۱- مدار معادل دیودی یک ترانزیستور UJT را رسم کنید.

۱۲-۲- ولتاژ وصل دیود امپتر (ولتاژ آتش امپتر) در UJT از چه رابطه‌ای به دست می‌آید؟

۱۲-۳- مدار یک اسیلاتور با UJT را همراه با پتانسیومترهای تنظیم‌کننده فرکانس رسم کنید و طرز عملکرد پتانسیومترها را تشریح کنید.

۱۲-۴- چگونه موج دندانه‌های عمودی را خطی می‌کنند؟ با رسم مدار مسیر فیدبک، کار مدار را تشریح کنید.

۱۲-۵- نوسان ساز عمودی در تلویزیون گروندیک مدل cuc در داخل کدام آی‌سی قرار دارد؟ از کدام پایه‌ی آی‌سی نوسان‌های عمودی خارج می‌شود؟

۱۲-۶- آی‌سی خروجی عمودی در تلویزیون گروندیک مدل cuc دارای چه شماره‌ای است؟ بخش‌های داخل آی‌سی را نام ببرید.

با توجه به نقشه‌ی مدار شکل ۱۱۶-۲ به پرسش‌های ۷-۱۲-۲ تا ۱۰-۱۲-۲ پاسخ دهید.

۱۲-۷- ولتاژ D+ چگونه تهیه می‌شود؟ با رسم مدار شرح دهید.

۱۲-۸- وظیفه‌ی زنرатор برگشتی در داخل آی‌سی خروجی عمودی را تشریح کنید.

۱۲-۹- پتانسیومتر R۴۲۳ در خروجی تقویت‌کننده عمودی، کدام عمل را در خروجی عمودی کنترل می‌کند؟

(۱) دامنه‌ی عمودی

(۲) خطی‌بودن عمودی تصویر

(۳) موقعیت عمودی تصویر

(۴) فرکانس نوسان‌ساز عمودی

۱۰-۱۲- در صورت اتصال کوتاهشدن خازن C۴۲۳ در بخش عمودی و عمل نکردن مدار محافظ لامپ تصویر چه اشکالی در تلویزیون به وجود می‌آید؟ شرح دهید.

۱۱-۱۲- ولتاژ D+ دارای مقدار ... ولت است و بخش ... را تغذیه می‌کند.

(۱) ۱۶/۵ - صوت

(۲) ۸/۵ - آی‌سی تقویت خروجی افقی

(۳) آی‌سی تقویت خروجی عمودی

(۴) نوسان‌ساز عمودی

۱۲-۱۲- زمان تناوب جریان در سیم پیچ انحراف عمودی کدام است؟

۲۰msec (۴)

۱۵۶۲۵msec (۳)

۶۴μsec (۲)

$\frac{1}{50}$ msec (۱)

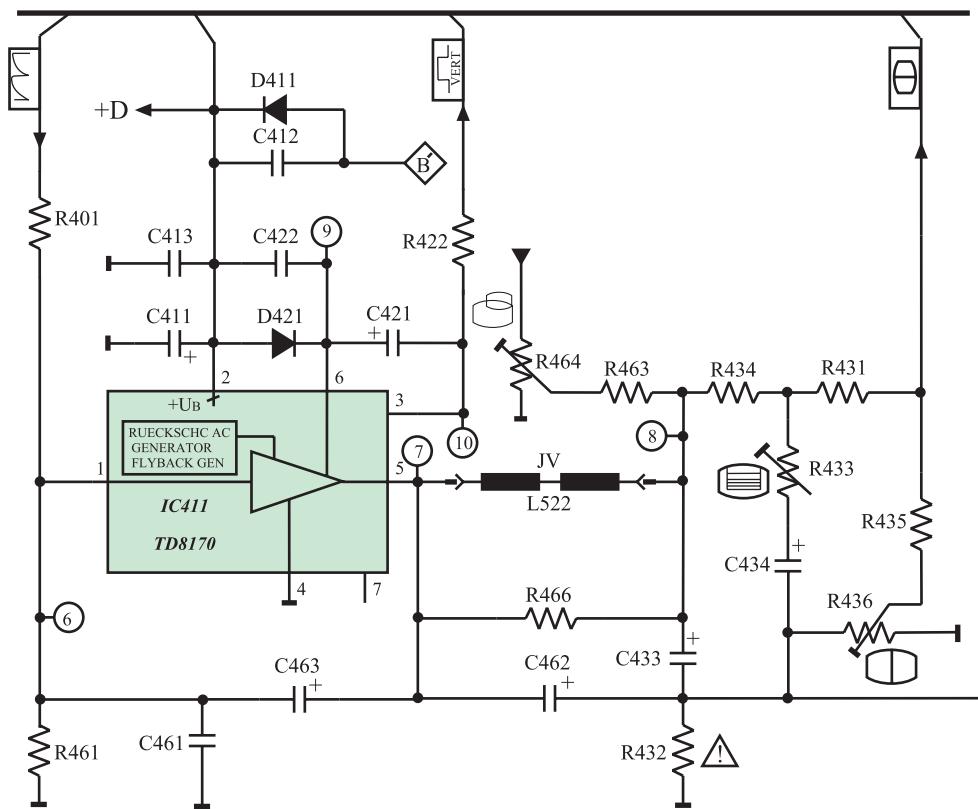
۱۳-۱۲- آی‌سی ۴۱۱ جهت استفاده در قسمت ... به کار می‌رود.

(۱) خروجی عمودی

(۲) خروجی افقی

RGB (۴)

o/w (۳)

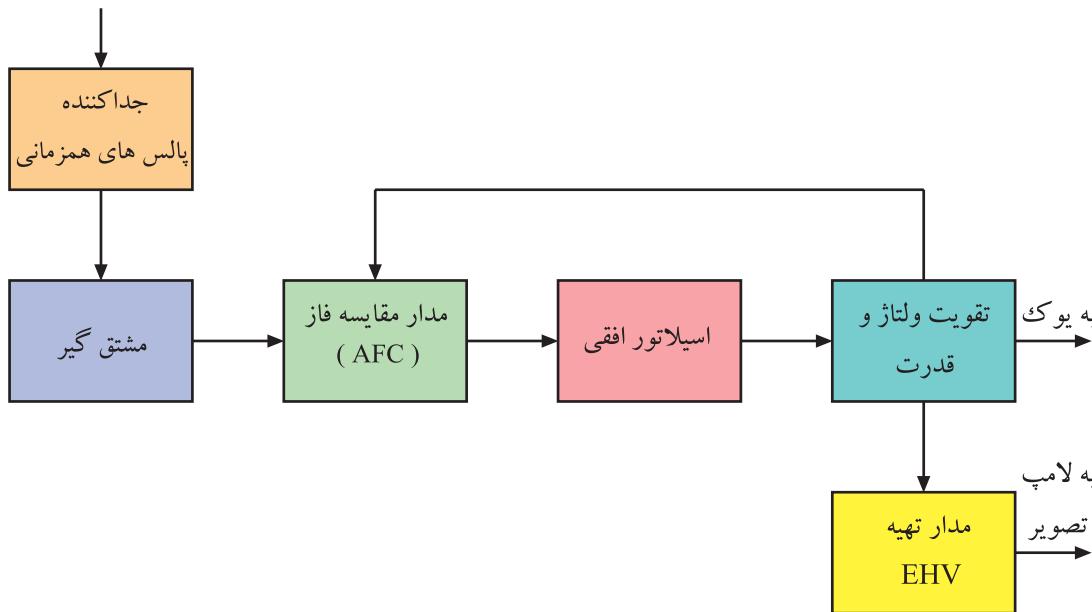

شکل ۲-۱۱۶—نقشه مدار خروجی عمودی

پاسخ پیش آزمون (۱) بخش اول

۱- فرکانس نوسان ساز افقی 15625 هرتز است لذا گزینه ۲ درست است.

-۲

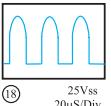
۳- یک خط نورانی در جهت عمودی روی صفحه تلویزیون ظاهر می شود.

۴- تصویر و نور را روی صفحه تصویر نداریم ولی صوت می تواند سالم باشد.

۵- این عیب مربوط به مدول کناره های عرضی است لذا گزینه ۳ درست است.

۶- نوسان ساز در داخل آی سی 226° و در مدول IF واقع شده است.

۷- ولتاژ تغذیه DC کلکتور $T572$ برابر 124 ولت است لذا گزینه ۴ درست است.

۸- شکل موج پایه ترانسفورماتور ولتاژ زیاد به صورت شکل است. از این موج برای

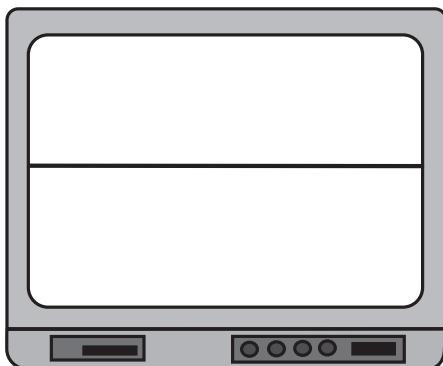
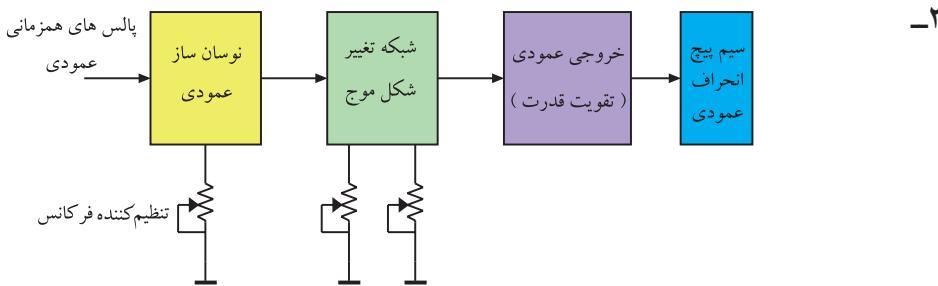
تغذیه فیلامن لامپ تصویر استفاده می کنند.

۹- ترازیستور $T531$ در مدار حذف نقطه و ترازیستور $T551$ در مدار حفاظت از لامپ تصویر قرار دارد.

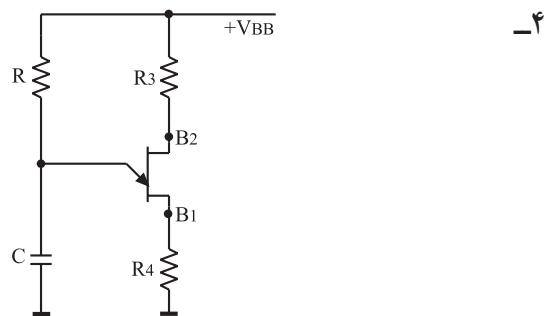
۱۰- ولتاژ تهیه شده در مدار حذف نقطه به شبکه فرمان لامپ تصویر اعمال می شود.

پاسخ پیش آزمون (۲) بخش اول

۱- فرکانس موج نوسان ساز عمودی 5° هرتز است.

۳- تصویر به صورت یک خط در جهت افقی درمی آید.

۵- پنج پتانسیومتر می تواند در بخش عمودی وجود داشته باشد.

پتانسیومتر تنظیم کننده فرکانس نوسان ساز عمودی

پتانسیومتر تنظیم کننده فاز عمودی

پتانسیومتر تنظیم کننده ارتفاع تصویر

پتانسیومتر تنظیم کننده خطی موج عمودی

پتانسیومتر تنظیم کننده موقعیت تصویر

۶- ولتاژ D برابر 25 ولت است و آی سی خروجی عمودی را تغذیه می کند.

۷- پاسخ (۱) صحیح است. یوک عمودی در نقشه مداری به صورت $JV(L522)$ نشان داده شده است.

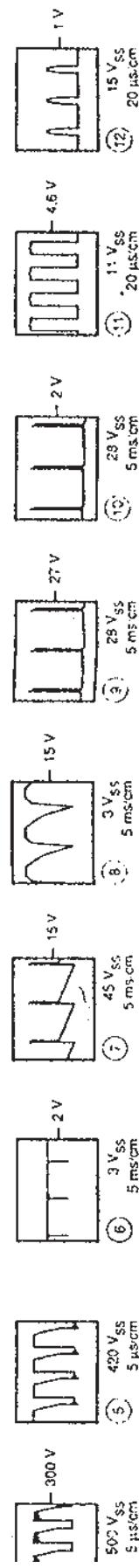
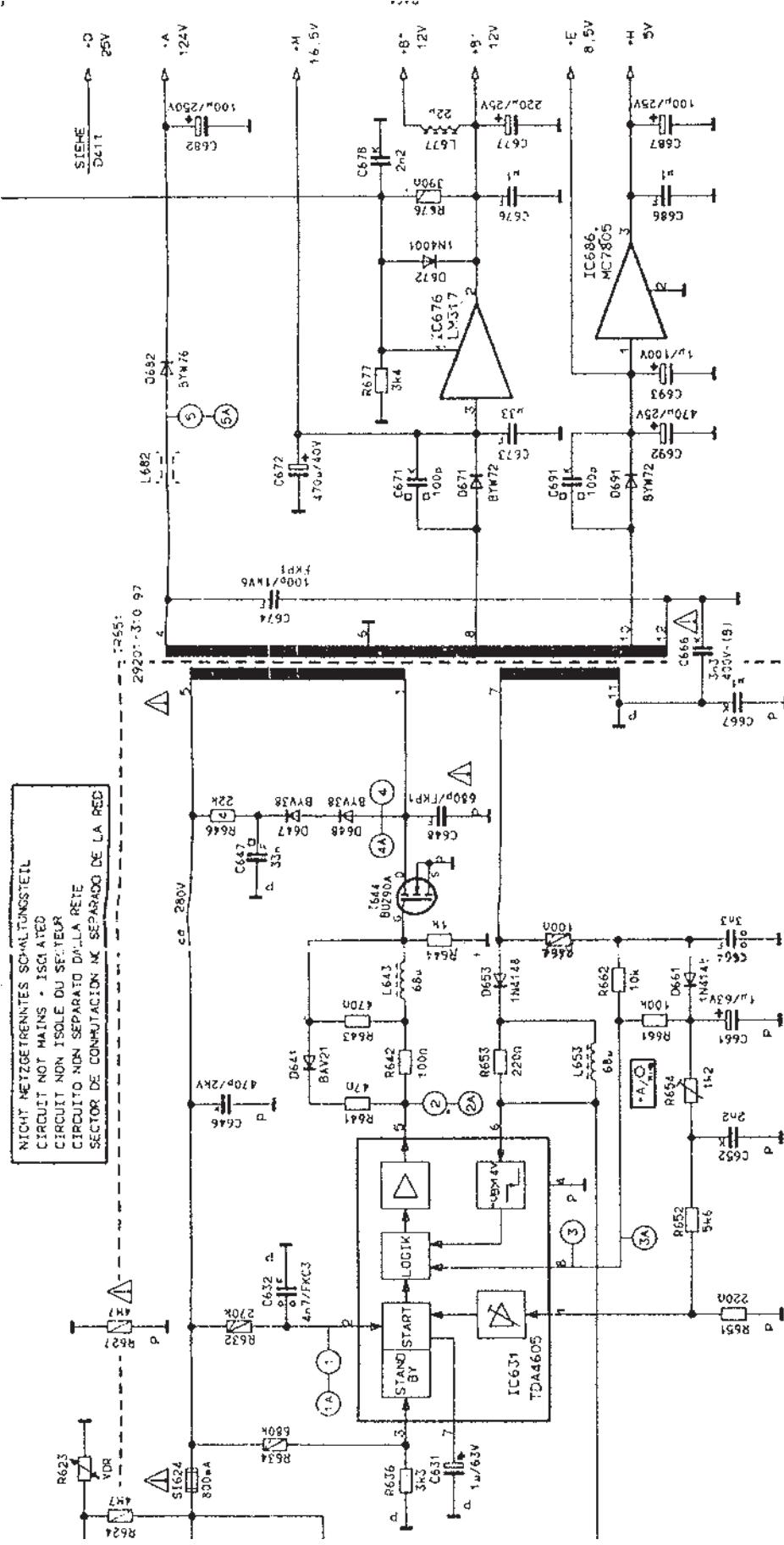
۸- پاسخ (۴) صحیح است. پالس های پایه $\diamond B$ ترانسفورماتور HV پس از یکسو و صاف شدن ولتاژ

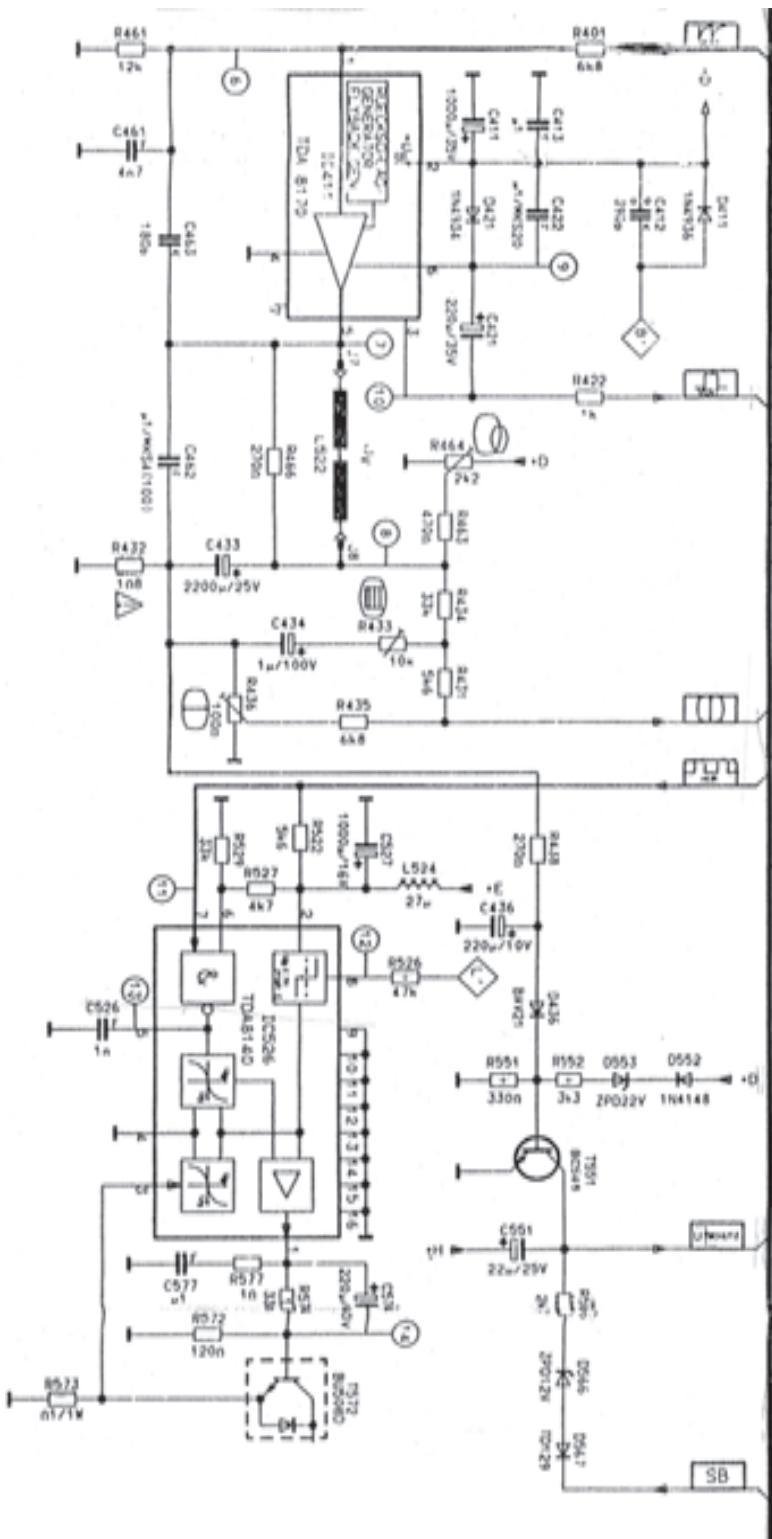
$+D$ را تهییه می کند.

۹- پاسخ (۴) صحیح است. این آی سی در طبقه خروجی عمودی واقع شده است و دامنه ولتاژ را تقویت می کند.

۱۰- پتانسیومتر $R436$ ارتفاع تصویر را کنترل می کند لذا پاسخ (۱) صحیح است.

نقشه قسمتی از مدار منع تغذیه

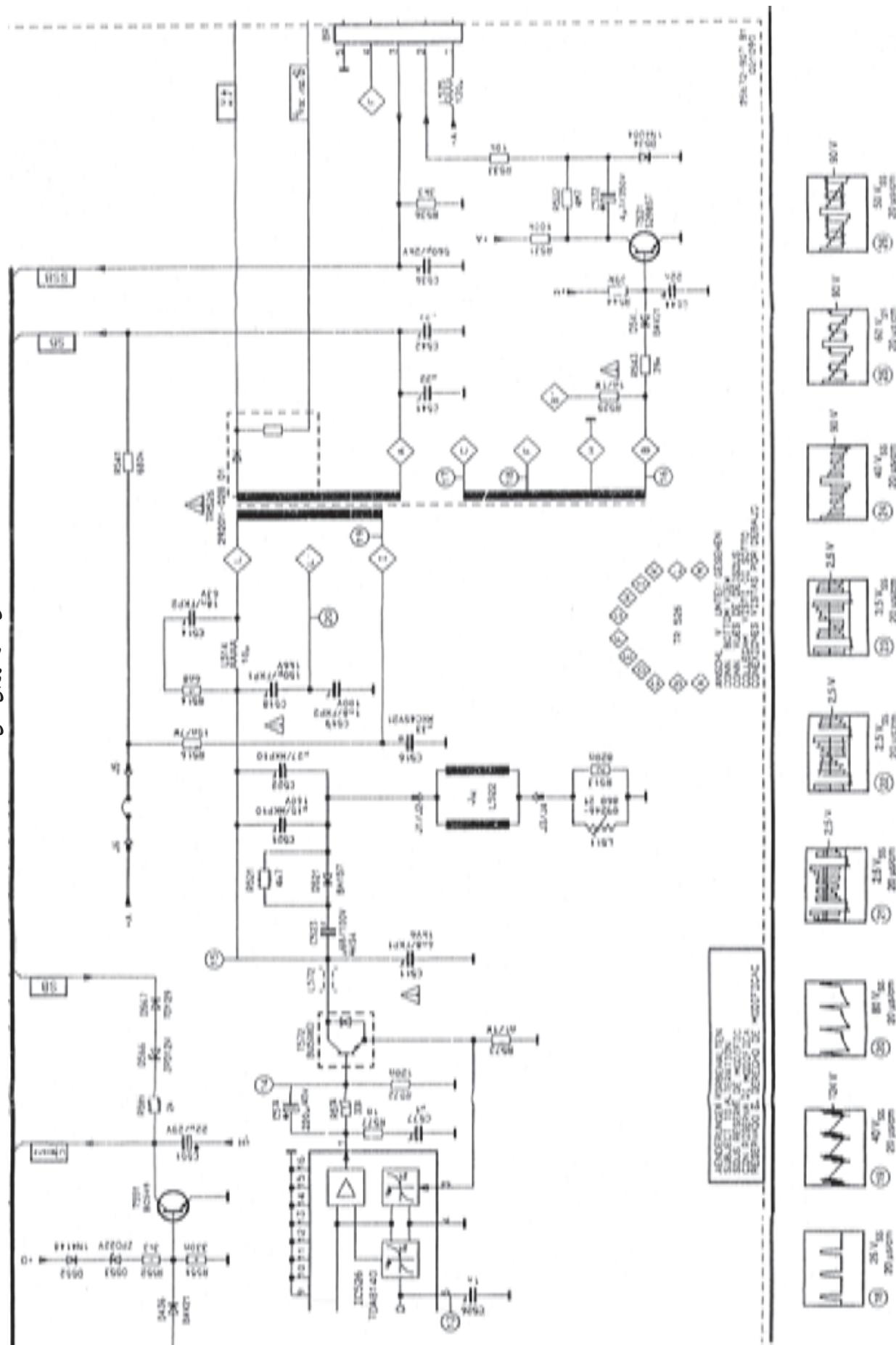
GRUNDIG CUC 4410

CHASSIS - PLATTE 29701 - 058.77

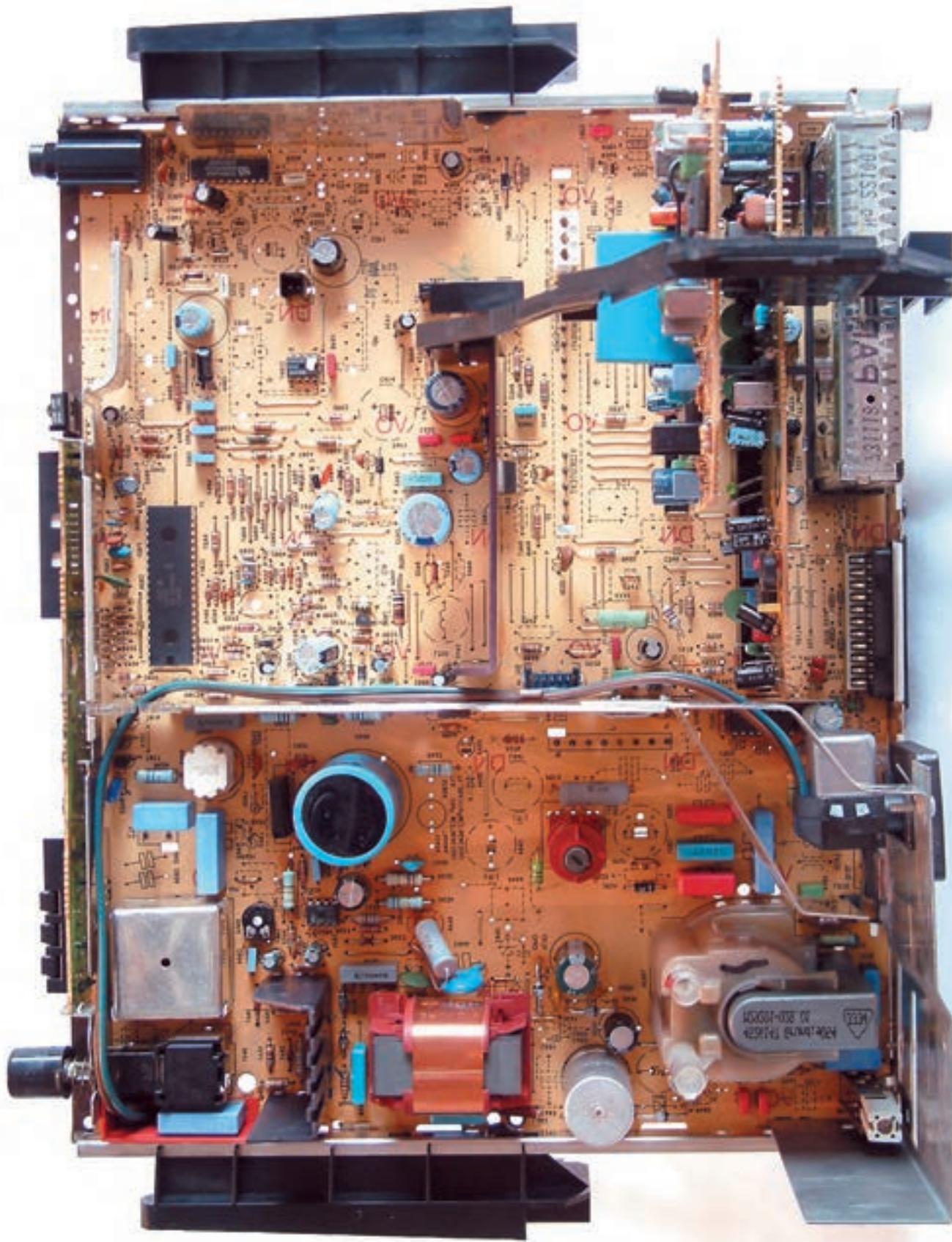
ABERGRUNGEN WERDEN HALTEN
SUBJECT TO ALL TRADEMARKS
SOUS RESERVE DE MARQUES COMMERCIALES
CON RESERVA DE MARCAS COMERCIALES
RESERVADO EL DERECHO DE MODIFICACION

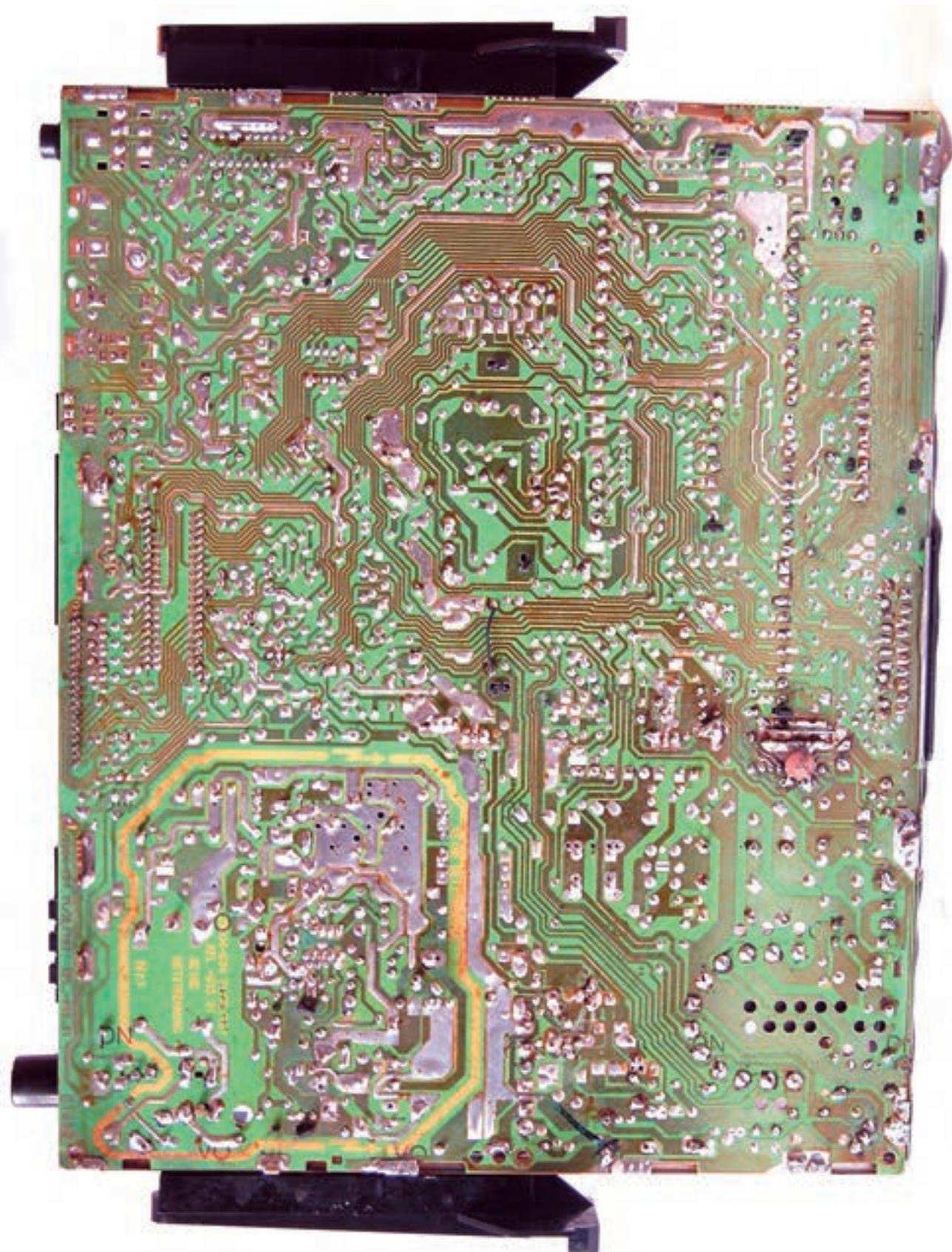
نقشه مدار خودمی افقی

برد قطعات روی شاسی اصلی

برد مدار چاپی شاسی اصلی

فهرست منابع و مأخذ

۱— Basic Television And Video System by Bernard Grob

- ۲— نشریات واحد آموزش شرکت خدمات پارس
- ۳— مبانی و تعمیرات تلویزیون رنگی مؤلف عزیزاله آزاد
- ۴— تلویزیون های رنگی جدید پارس مؤلف مهندس مرتضی میرزا خانی

